

Іван ТАНЬОВСЬКИЙ

спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
освітній ступінь «бакалавр»,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: **Гаврилюк В.М.**

канд. екон. наук, асистент кафедри математичних дисциплін,
інформатики і моделювання,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Стійкий фінансовий стан формується в процесі ефективної економічної діяльності підприємства. Визначення його на певну дату допомагає відповісти на питання, наскільки правильно підприємство управляло фінансовими ресурсами протягом періоду, що передував цій даті, як воно використовувало майно, яка структура майна, наскільки раціонально воно поєднувало власні й позикові джерела фінансування, яка віддача виробничого потенціалу.

Слабкі місця в області управління фінансами підприємства часто виявляє аналіз фінансової стійкості і фінансового стану. Тому доцільно приділяти більше уваги детальному формуванню фінансової політики підприємства.

Так, до основних напрямків розробки фінансової політики підприємства відносяться [1]:

- аналіз фінансово - економічного стану підприємства;
- розроблення облікової і податкової політики;
- формування кредитної політики підприємства;
- управління оборотними коштами, кредиторською і дебіторською заборгованістю;
- управління витратами, обрання амортизаційної політики;
- вибір дивідендної політики.

Так, аналіз фінансового стану підприємства бажано проводити щокварталу. При чому, доречним є визначення й аналіз прогнозних значень прибутків і збитків, розробка прогнозу руху наявних коштів. Також доцільно складати прогноз балансу активів і пасивів за формою балансового звіту, що є перевіркою прогнозу прибутків і збитків та руху наявних коштів. За даними цих прогнозів слід розраховувати фінансові коефіцієнти, що дозволяють оцінити платоспроможність, фінансове положення, фінансову стабільність і стійкість.

На підставі аналізу фінансово-економічного стану необхідно прорахувати варіанти тих чи інших положень облікової політики, оскільки від прийнятих у цій частині рішень прямо залежить кількість і суми податків, що перераховуються в бюджет і позабюджетні фонди, структура балансу, значення ряду ключових фінансово-економічних показників. При визначенні облікової політики у підприємства існує вибір, що стосується, головним чином методів списання сировини і матеріалів у виробництво, варіантів списання малоцінних і швидкозношуваних предметів, методів оцінки незавершеного виробництва, можливості застосування прискореної амортизації, варіантів формування ремонтних і страхових фондів тощо. Найбільший ефект оптимізація облікової політики дає на етапі маркетингових

досліджень конкретних видів сільськогосподарської продукції, освоєння їх виробництва, а також планування нових виробництв, посівних ділянок, технологічних схем, формуванні нових структур.

Для вироблення кредитної політики підприємства рекомендується провести аналіз структури пасиву балансу і рівень співвідношення власних і позикових коштів. На підставі цих даних, враховуючи сезонність виробничого циклу сільськогосподарського підприємства, вирішується питання про достатність власних оборотних коштів або про їхню нестачу. В останньому випадку приймається рішення про залучення позикових коштів, і прораховується ефективність різних варіантів.

Управління оборотними коштами, дебіторською заборгованістю, кредиторською заборгованістю, нарахуваннями й іншими коштами короткострокового фінансування, а також вирішення цих питань вимагає значної кількості часу, і на цьому напрямку найбільш яскраво виявляється основна проблема управління фінансами: вибір між рентабельністю й імовірністю [2].

У результаті аналізу оборотності дебіторської і кредиторської заборгованості з урахуванням їх нормативних значень рекомендується проведення наступних заходів: ухвалення рішення про заміну негрошових форм розрахунків чи принаймні про встановлення їхнього оптимального критичного рівня на основі аналізу ефективності вексельних розрахунків чи операцій по переуступці прав вимоги боргу; складання програми по ліквідації заборгованості по виплаті заробітної плати; розгляд можливості реструктуризації заборгованості по платежах у бюджет і позабюджетні фонди.

З метою управління витратами і вибору амортизаційної політики доцільно використовувати дані фінансово-економічного аналізу, що дають первісне представлення про рівень витрат підприємства, а також рівні рентабельності. При розробці облікової політики підприємства рекомендується вибрати такі методи калькулювання собівартості, що забезпечують найбільш наочне представлення про структуру витрат виробництва, рівні постійних і перемінних витрат, частці комерційних витрат

При формуванні дивідендної політики необхідно враховувати, що інвестори можуть високо оцінити вартість акцій підприємства навіть і без виплати дивідендів, якщо вони добре інформовані про його програми розвитку, причинах невиконання чи скорочення виплати дивідендів і напрямках реінвестування прибутку. Ухвалення рішення про виплату дивідендів і їхніх розмірів значною мірою визначається стадією життєвого циклу підприємства.

Доречно зазначити слабку сторону фінансової політики більшості підприємств в області управління оборотним капіталом, а саме управління дебіторською і кредиторською заборгованістю.

Тому, сільськогосподарським товаровиробникам доречно дотримуватись комплексу мір, що сприяють зниженню величини кредиторської і дебіторської заборгованості, а саме [3]:

1. Визначення структури і динаміки зміни кожної по кожній статті заборгованості підприємства.

2. Встановлення терміну погашення кожної статті дебіторської і кредиторської заборгованості.

3. Виявлення центрів відповідальності по кожній заборгованості.

4. Збір даних від центрів відповідальності для складання реєстру «старіння» рахунків дебіторів і кредиторів.

5. Встановлення оптимального терміну скорочення оборотності дебіторської і кредиторської заборгованості.

6. Розробка плану індивідуальних заходів для центрів відповідальності щодо роботи з контрагентами з указівкою термінів, відповідальних, способів оцінки витрат і отриманого ефекту.

Отже, для оптимізації напрямків фінансової політики сільськогосподарського підприємства слід дотримуватись комплексу запропонованих заходів., не тільки в разі настання кризових явищ у діяльності господарства, а і для запобігання негативних зміні його фінансового стану.

Перелік використаних джерел

1. Донченко Т.В. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 1. Т. 1. С. 23-27.

2. Управління фінансовими ризиками. URL: <http://finansoviriski.ru/rozd-1-pershiy/klasif-kats-ya-f-nansovikh-rizik-v-p-dpri-mstva.html>.

3. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: монографія. Київ: КНЕУ, 2001. 387 с.

4. Іванишин В., Дудзяк О. Вплив державної політики на розвиток сільських територій. *Національне виробництво й економіка в умовах реформування: стан і перспективи інноваційного розвитку та міжрегіональної інтеграції* : зб. наук. пр. II міжнар. наук.-практ. конф., м. Кам'янець-Подільський, 28 жовт. 2016 р. Тернопіль : Крок, 2016. С. 176-178.

5. Гайбура Ю.А. Прибутковість підприємств: поняття, фактори, резерви. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія "Економіка і менеджмент"*. 2017. № 24. С. 99-105.